«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ

2013թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար

Բովանդակություն

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվություն....................3
Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվություն...4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվություն..5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվություն.....................6
Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ..............................7

	Ծնթգ.	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 մարտի, 2012թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ	4	970,584	891,923
Տոկոսային ծախս	4	(656,815)	(484,356)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		**313,769**	**407,567**
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	5	23,519	15,535
Միջնորդավճարների գծով ծախս	6	(9,420)	(9,602)
Միջնորդավճարների գծով զուտ եկամուտ		**14,099**	**5,933**
Զուտ օգուտ արտարժութային գործառնություններից	7	17,576	9,330
Զուտ օգուտ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներից		743	-
Այլ գործառնական ծախս	8	(13,298)	(12,234)
Գործառնական եկամուտ		**332,889**	**410,596**
Արժեզրկումից կորուստներ	9	(190,188)	(3,822)
Անձնակազմի գծով ծախսեր	10	(162,356)	(155,768)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	11	(132,201)	(127,199)
(Վնաս) / Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		**(151,856)**	**123,807**
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում / (ծախս)	12	19,840	(26,186)
Զուտ (վնաս) / շահույթ		**(132,016)**	**97,621**
Այլ համապարփակ վնաս			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	12		
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(36,406)	(3,054)
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(4,869)	-
Այլ համապարփակ վնաս		**(41,275)**	**(3,054)**
Համապարփակ (վնաս) / եկամուտ		**(173,291)**	**94,567**

3-ից 59-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները վավերացվել են ղեկավարության կողմից 2013թ. ապրիլի 13-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Արարատ Ղուկասյան
Գլխավոր գործադիր տնօրեն

Հայկ Ստեփանյան
Ֆինանսների և վարչարարության գլխավոր վարչության պետ

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	13	8,988,786	8,971,211
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	14		
- Բանկի կողմից պահվող		2,580,190	2,198,292
- Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		-	573,912
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	15	11,615,088	12,291,540
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16	25,532,163	23,364,346
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17	1,099,410	1,120,249
Այլ ակտիվներ	18	405,345	423,734
Հետաձգված հարկային ակտիվ	12	31,164	-
Ընդամենն ակտիվներ		**50,252,146**	**48,943,284**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	19	7,606,561	8,062,970
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		-	561,648
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20	26,044,404	24,945,995
Այլ ներգրավումներ	21	7,256,369	5,897,232
Այլ պարտավորություններ	22	382,740	273,882
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	12	-	66,194
Ընդամենը պարտավորություններ		**41,290,074**	**39,807,921**
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	23	8,125,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ		257,149	257,149
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		6,952	48,227
Չբաշխված շահույթ		572,871	704,887
Ընդամենը սեփական կապիտալ		**8,962,072**	**9,135,363**
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		**50,252,146**	**48,943,284**

Ֆինանսական վիճակի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Ծնթգ.	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 մարտի, 2012թ. հազ. դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Ստացված տոկոսներ		831,508	679,349
Վճարված տոկոսներ		(689,198)	(587,118)
Ստացված միջնորդավճարներ		23,315	15,190
Վճարված միջնորդավճարներ		(9,421)	(9,571)
Զուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից		16,096	9,228
Վճարված հարկեր (բացառությամբ շահութահարկի)		(2,451)	(5,481)
Աշխատավարձ և այլ վճարումներ աշխատակիցներին		(160,574)	(143,945)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ		(103,642)	(91,729)
Այլ մուտքեր / (վճարումներ)		12,337	(11,265)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ		179,400	(603,904)
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ		-	379,514
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ		1,217,993	165,784
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(1,714,221)	(1,308,959)
Այլ ակտիվներ		(28,037)	(5,535)
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)			
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ		(707,276)	642,893
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		(561,157)	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		411,270	1,664,473
Այլ ներգրավումներ		1,105,909	460,781
Այլ պարտավորություններ		23,840	-
(Գործառնական գործունեությամբ օգտագործված) / գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների զուտ հոսքեր նախքան շահութահարկի վճարումը		**(154,309)**	**1,249,705**
Վճարված շահութահարկ		(17,965)	(17,963)
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից		**(172,274)**	**1,231,742**
ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՄԲ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ			
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների զուտ ձեռքբերումներ		(3,260)	(38,796)
Ներդրումային գործունեությամբ օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր		**(3,260)**	**(38,796)**
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում) / աճ		**(175,534)**	**1,192,946**
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		193,408	59,254
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակահատվածի սկզբի դրությամբ		8,970,908	4,300,977
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակահատվածի վերջի դրությամբ	13	**8,988,782**	**5,553,177**

Դամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

հազ. դրամ	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2012թ.	**8,125,100**	**257,149**	**49,083**	**512,736**	**8,944,068**
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ					
Զուտ շահույթ	-	-	-	97,621	97,621
Այլ համապարփակ վնաս					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց 764 հազար դրամ շահութահարկի	-	-	(3,054)	-	(3,054)
Ընդամենն այլ համապարփակ վնաս	-	-	(3,054)	-	(3,054)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ ժամանակահատվածի ընթացքում	**-**	**-**	**(3,054)**	**97,621**	**94,567**
Մնացորդը 31 մարտի 2012թ. դրությամբ	**8,125,100**	**257,149**	**46,029**	**610,357**	**9,038,635**
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2013թ.	**8,125,100**	**257,149**	**48,227**	**704,887**	**9,135,363**
Ընդամենը համապարփակ վնաս					
Զուտ վնաս	-	-	-	(132,016)	(132,016)
Այլ համապարփակ վնաս					
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց 9,102 հազար դրամ շահութահարկի	-	-	(36,406)	-	(36,406)
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց 1,217 հազար դրամ շահութահարկի	-	-	(4,869)	-	(4,869)
Ընդամենն այլ համապարփակ վնաս	-	-	(41,275)	-	(41,275)
Ընդամենը համապարփակ վնաս ժամանակահատվածի ընթացքում	**-**	**-**	**(41,275)**	**(132,016)**	**(173,291)**
Մնացորդը 31 մարտի 2013թ. դրությամբ	**8,125,100**	**257,149**	**6,952**	**572,871**	**8,962,072**

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին միջանկյալ հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի («Բանկ») հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և Հայաստանի Հանրապետության ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ է:

Բանկն ունի չորս մասնաճյուղ: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Ամիրյան փ. 18/3: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը տեղակայված է Հայաստանի Հանրապետությունում:

2013թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների ընթացքում Բանկի աշխատակիցների միջին թիվը կազմում էր 95 (2012թ.-ին՝ 94):

(i) Բաժնետերեր

2007թ. օգոստոսին «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը ձեռք բերեց ««ԻԾԲ» Միջազգային Առևտրային Բանկ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի 100%-ը, և Բանկը վերանվանվեց «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի:

2008թ. ընթացքում Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկը և Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամը ձեռք բերեցին «Բիբլոս Բանկ Արմենիա» ՓԲԸ-ի սովորական բաժնետոմսերի համապատասխանաբար 25% և 10%: Ստորև ներկայացված է Բանկի բաժնետերերի ներկայիս կազմը՝

«Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ» – 65%
Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկ – 25%
Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամ – 10%

Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է հիմնականում Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակվում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների, որոնք ներկայացվում են իրական արժեքով:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթն է ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: ՀՀ դրամը Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս փոխարկելի արժույթ չէ:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի գծով ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակաշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Մասնավորապես, հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ գնահատման և կարևոր դատողությունների հետ կապված զգալի անորոշությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ում՝ «Հաճախորդներին տրված վարկեր»:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Բանկի համապատասխան ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Դրամային միավորների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած շահույթը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև տարբերությունը: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Վերափոխարկման հետևանքով առաջացած արտարժութային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների, որոնք ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պարտադիր պահուստավորման նպատակով դեպոնացված միջոցները համարվում են դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ այդ միջոցների ելքագրումը սահմանափակված չէ: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Ֆինանսական գործիքներ

(i) Դասակարգում

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ, որոնք՝

- հիմնականում ձեռք են բերվել կամ առաջացել են մոտ ապագայում վաճառելու կամ հետ գնելու նպատակով,
- կազմում են միասին կառավարվող որոշված ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու մոտ անցյալում տեղի ունեցած փաստացի դեպքերի վերաբերյալ,
- ածանցյալ ֆինանսական գործիք են (բացառությամբ այն ածանցյալ գործիքների, որոնք արդյունավետ հեջավորման գործիքներ են կամ նախատեսված են որպես այդպիսին), կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին Բանկի կողմից նախատեսվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ստորև ներկայացված պայմաններից մեկի բավարարման դեպքում՝

- ակտիվները կամ պարտավորությունները կառավարվում և գնահատվում են իրական արժեքի հիմունքով,
- նախատեսումը վերացնում կամ էականորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունները, որոնք կառաջանային այլ հանգամանքներում, կամ
- ակտիվը կամ պարտավորությունը ներառում է պարունակվող ածանցյալ գործիք, որն էականորեն ձևափոխում է դրամական միջոցների հոսքերը, որոնք այլապես կպահանջվեին պայմանագրի համաձայն:

Զուտ ներհոսք առաջացնող (դրական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև գնված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես ակտիվ: Զուտ արտահոսք առաջացնող (բացասական իրական արժեք) առևտրական նպատակներով պահվող բոլոր ածանցյալ գործիքները, ինչպես նաև վաճառված օպցիոնները, ներկայացվում են որպես պարտավորություն:

Ֆինանսական գործիքների համապատասխան դասակարգումը ղեկավարությունը որոշում է սկզբնական ճանաչման պահին: Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները և որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ նախատեսված գործիքները սկզբնական ճանաչումից հետո չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից: Ֆինանսական ակտիվը, որը համապատասխանում է վարկերի և դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը, կարող է վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների կամ վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական գործիքների դասից, եթե կազմակերպությունը մտադիր է և ի վիճակի է պահել այդ գործիքները մոտ ապագայում կամ մինչև մարման ժամկետը: Այլ ֆինանսական գործիքները կարող են վերադասակարգվել շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների դասից միայն հազվագյուտ հանգամանքներում: Հազվագյուտ հանգամանքներն ի հայտ են գալիս եզակի արտասովոր դեպքի արդյունքում, երբ գրեթե անհավանական է, որ այն կրկին տեղի կունենա մոտ ապագայում:

Տրամադրված վարկերը և դեբիտորական պարտքերը ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնք գնանշված չեն գործող շուկայում, բացառությամբ այն գործիքների՝

- որոնց Բանկը մտադիր է անմիջապես կամ կարճ ժամկետում վաճառել,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը սկզբնական ճանաչման պահին նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնց գծով Բանկը չի փոխհատուցի իր բոլոր սկզբնական ներդրումները՝ վճարունակության անկարողությունից տարբեր այլ պատճառներով:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով և ֆիքսված մարման ժամկետով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք Բանկը մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, բացառությամբ այն ներդրումների՝

- որոնց սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- որոնց Բանկը նախատեսում է որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ
- որոնք համապատասխանում են տրամադրված վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի սահմանմանը:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներն իրենցից ներկայացնում են այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք նախատեսված են որպես վաճառքի համար մատչելի կամ դասակարգված չեն որպես տրամադրված վարկեր ու դեբիտորական պարտքեր, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքներ:

(ii) Ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են առքուվաճառքի ամսաթվի դրությամբ:

(iii) Չափում

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական ճանաչումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները, ներառյալ ակտիվ համարվող ածանցյալ գործիքները, չափվում են իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են առաջանալ վաճառքի կամ այլ օտարման հետ կապված, բացառությամբ՝

- վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը,
- մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների, որոնք չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, և
- բաժնային գործիքներում ներդրումների, որոնք գործող շուկայում չունեն գնանշված շուկայական գին, որոնց իրական արժեքները հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել և որոնք չափվում են սկզբնական արժեքով:

Բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով, բացառությամբ այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք նախատեսված են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող և այն ֆինանսական պարտավորությունների, որոնք առաջանում են, երբ իրական արժեքով ներկայացված ֆինանսական ակտիվի փոխանցումը չի բավարարում ապաճանաչման պահանջները:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեք է համարվում այն գումարը, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարվել իրազեկ, պատրաստակամ կողմերի միջև` «անկախ կողմերի միջև գործարքում» չափման ամսաթվի դրությամբ:

Հնարավորության դեպքում Բանկը գործիքի իրական արժեքը չափում է ելնելով գործող շուկայում այդ գործիքի համար գնանշումներից: Շուկան համարվում է գործող, եթե գնանշումները հեշտորեն ու կանոնավոր կերպով հասանելի են և իրենցից ներկայացնում են փաստացի և կանոնավոր կերպով շուկայում տեղի ունեցող «անկախ կողմերի միջև գործարքներ»:

Եթե ֆինանսական գործիքի շուկան գործող շուկա չէ, ապա Բանկը որոշում է իրական արժեքը` օգտագործելով գնահատման տեխնիկա: Գնահատման տեխնիկաները ներառում են շուկայում վերջերս կատարված իրազեկ, պատրաստակամ «անկախ կողմերի միջև գործարքների» օգտագործումը (դրանց առկայության դեպքում), մեկ այլ` էականորեն չտարբերվող գործիքի ընթացիկ իրական արժեքին հղումը, զեղչված դրամական հոսքերի վերլուծությունը և օպցիոնների գնահատման մոդելները: Ընտրված գնահատման մեթոդը որպես մուտքային տվյալներ առավելագույնս օգտագործում է շուկայական տվյալները և նվազագույնս հիմնվում է Բանկին յուրահատուկ գնահատականների վրա, ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին գինը որոշելիս, և համապատասխանում է ֆինանսական գործիքների գնահատման ընդունված տնտեսագիտական մեթոդաբանություններին: Գնահատման տեխնիկայի մուտքային տվյալները խելամտորեն ներկայացնում են շուկայի սպասումները և ֆինանսական գործիքին ներհատուկ ռիսկ-հատույց գործոնների չափումները:

Ֆինանսական գործիքի սկզբնական ճանաչման ժամանակ դրա իրական արժեքի լավագույն վկայությունը գործարքի գինն է, այսինքն` տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը, բացառությամբ եթե այդ գործիքի իրական արժեքի մասին վկայությունը ստացվում է նույն գործիքի գծով (այսինքն` առանց վերափոխման կամ «վերափաթեթավորման») այլ դիտարկելի ընթացիկ շուկայական գործարքների հետ համեմատության միջոցով, կամ գնահատման մի մոդելի հիման վրա, որի փոփոխականները ներառում են տվյալներ միայն դիտարկելի շուկաներից: Եթե գործարքի գինը տրամադրում է իրական արժեքի լավագույն վկայությունը սկզբնական ճանաչման ժամանակ, ապա ֆինանսական գործիքը սկզբնապես չափվում է գործարքի գնով, և այս գնի ու գնահատման մոդելի կիրառման արդյունքում սկզբնապես ձեռքբերված արժեքի տարբերությունը հետագայում ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով` գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ, քան գնահատման ամբողջական հիմնավորումը դիտարկելի շուկայական տվյալներով կամ գործարքի ավարտը:

Ակտիվները և երկար դիրքերը չափվում են առքի գնով, պարտավորությունները և կարճ դիրքերը չափվում են վաճառքի գնով: Երբ Բանկն ունի միմյանց չեզոքացնող ռիսկերով դիրքեր, այն միջին շուկայական գներն օգտագործում է որպես հիմք` չեզոքացնող ռիսկային դիրքերը չափելու համար, և առքի կամ վաճառքի գնի գծով ճշգրտումը համապատասխանաբար կիրառում է միայն զուտ բաց դիրքի նկատմամբ: Իրական արժեքն արտացոլում է գործիքի վարկային ռիսկը և ներառում է ճշգրտումներ Բանկի ու գործարքի կողմի վարկային ռիսկը հաշվի առնելու համար` անհրաժեշտության դեպքում: Մոդելների օգտագործման արդյունքում ստացված իրական արժեքի գնահատականները ճշգրտվում են ցանկացած այլ գործոնների հետ կապված, այդ թվում` իրացվելիության ռիսկի կամ մոդելի անորոշության հետ կապված, այնքանով, որքանով Բանկը գտնում է, որ երրորդ անձ հանդիսացող շուկայի մասնակիցը կարող է դրանք հաշվի առնել գործարքի գինը որոշելիս:

(vi) Հետագա չափման հետևանքով առաջացած շահույթ և վնաս

Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեքի փոփոխությունից առաջացած շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է հետևյալ կերպ.

- շահույթում կամ վնասում ճանաչվում է այն ֆինանսական գործիքի գծով շահույթը կամ վնասը, որը դասակարգված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,
- վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ եկամուտ (բացառությամբ արժեզրկումից կորուստների և վաճառքի համար մատչելի պարտքային ֆինանսական գործիքների գծով փոխարժեքային տարբերություններից առաջացած շահույթի և վնասի), մինչև նշված ակտիվն ապաճանաչվում է, և այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, երբ ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունն ապաճանաչվում կամ արժեզրկվում է, ինչպես նաև ամորտիզացիայի հաշվարկի ընթացքում:

(vii) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են կամ չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(viii) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով կրեդիտորական պարտքերի կազմում «Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ» կամ «Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ կամ ավանդներ» հոդվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետգնման պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով դեբիտորական պարտքեր «Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ» կամ «Հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածներում՝ ըստ կիրառելիության: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(ix) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

(դ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

– շենքեր	50 տարի
– համակարգիչներ և համակարգչային սարքավորումներ	1-5 տարի
– գույք	5-10 տարի
– փոխադրամիջոցներ	5 տարի

Վարձակալված հիմնական միջոցների համար կատարած բարելավումների գծով մաշվածությունը հաշվարկվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության գործողության ժամկետից նվազագույնի ընթացքում:

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Բանկի կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

(զ) Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվներ

Բանկը ճանաչում է գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն ունի մարման ամբողջական և վերջնական իրավունքներ գրավի նկատմամբ և երբ իրավասու է պահել գրավի իրացումից ստացվող մուտքերը:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները չափվում են հաշվեկշռային արժեքից և իրական արժեքից նվազագույնով՝ հանած վաճառքի կազմակերպման ծախսերը: Սկզբնական ճանաչման պահին գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները չափվում են չաշխատող/դուրսգրված վարկի հաշվեկշռային արժեքով՝ ներառյալ գրավի իրացման հետ կապված ծախսումները: Իրական արժեքի և վաճառքի կազմակերպման ծախսերի տարբերությունը հանդիսանում է գրավի գնահատված վաճառքի գինը բնականոն գործունեության ընթացքում՝ հանած վաճառքի հարակից ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները վերանայվում են որպես վաճառքի համար պահվող դասակարգվելու տեսանկյունից և համապատասխանաբար վերադասակարգվում են այդ դասի չափանիշները բավարարելու դեպքում:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվները ներառվում են այլ ակտիվներում:

Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվների օտարումից ստացվող շահույթը և վնասը ճանաչվում են զուտ հիմունքով «Այլ գործառնական եկամուտ» հոդվածում՝ շահույթում կամ վնասում:

(է) Արժեզրկում

(i) Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները հիմնականում ներառում են վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը («վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»): Բանկը վերանայում է իր վարկերը և դեբիտորական պարտքերը՝ արժեզրկումը կանոնավոր հիմունքով գնահատելու նպատակով: Վարկը կամ դեբիտորական պարտքը արժեզրկվում է, և արժեզրկումից կորուստներ ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ առկա է անկողմնակալ վկայություն սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ ավելի դեպքերի արդյունք հանդիսացող արժեզրկման մասին, և այդ դեպքը (կամ դեպքերը) ազդեցություն ունի վարկի գծով դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերի վրա, որոնք հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման անկողմնակալ վկայությունը կարող է ներառել պարտավորությունների չկատարումը կամ վճարումների հետաձգումը վարկառուի կողմից, վարկային պայմանագրի պայմանների խախտումները վարկառուի կողմից, վարկի կամ փոխառության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի, վարկառուի կամ թողարկողի սնանկացման հայտանիշները, արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը, գրավի արժեքի նվազումը կամ ակտիվների խմբին վերաբերող այլ դիտարկելի տվյալները, ինչպիսիք են խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների վճարունակության վատթարացումը, կամ տվյալ խմբի կազմի մեջ մտնող վարկառուների կողմից պարտականությունների չկատարման հետ փոխկապակցված տնտեսական պայմանների փոփոխությունը:

Բանկը նախ գնահատում է, թե արդյոք գոյություն ունի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն այն առանձին վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի են, և ապա առանձին կամ հավաքական հիմունքով՝ այն վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի գծով, որոնք առանձին վերցված նշանակալի չեն: Եթե Բանկը որոշում է, որ առանձին գնահատված վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ լինի այն նշանակալի կամ ոչ նշանակալի, արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն չկա, ապա այն ներառում է այդ վարկը պարտքային ռիսկի համանման բնութագրերով վարկերի և դեբիտորական պարտքերի խմբում և դրանք հավաքական հիմունքով գնահատում արժեզրկման տեսանկյունից: Այն վարկերը և դեբիտորական պարտքերը, որոնք առանձին են գնահատվում արժեզրկման տեսանկյունից, և որոնց գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում կամ շարունակվում է ճանաչվել, չեն ներառվում արժեզրկման հավաքական հիմունքով գնահատման մեջ:

Եթե առկա է վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես վարկի կամ դեբիտորական պարտքի հաշվեկշռային արժեքի և այդ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի, ներառյալ երաշխիքների գծով ստացվելիք գումարների և գրավի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը: Պայմանագրով նախատեսված դրամական միջոցների հոսքերը և նախկին փորձի վրա հիմնված վնասները, որոնց գծով ներկա տնտեսական պայմաններն արտացոլող առկա տեղեկատվության հիման վրա կատարվել են ճշգրտումներ, հանդիսանում են դրամական միջոցների ակնկալվող հոսքերի գնահատման հիմք:

Որոշ դեպքերում դիտարկելի տվյալները, որոնք պահանջվում են՝ վարկի կամ դեբիտորական պարտքի գծով՝ արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար, կարող են լինել սահմանափակ կամ այլևս ոչ ամբողջությամբ առնչվող տվյալ հանգամանքներին: Դա կարող է տեղի ունենալ, երբ փոխառուն ֆինանսական դժվարությունների մեջ է, և համանման փոխառուների վերաբերյալ քիչ պատմական տվյալներ կան: Այդպիսի դեպքերում, ցանկացած արժեզրկումից կորստի չափը գնահատելու համար Բանկն օգտագործում է փորձի վրա հիմնված իր դատողությունը:

Վարկերի և դեբիտորական պարտքերի գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում են այնքանով, որքանով փոխհատուցվող գումարի հետագա աճը կարելի է անկողմնակալորեն կապել արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը:

Այն դեպքերում, երբ վարկի հավաքագրումը հնարավոր չէ, վարկը դուրս է գրվում ի հաշիվ արժեզրկման գծով ձևավորված համապատասխան պահուստի: Բանկը վարկի մնացորդը (և արժեզրկման գծով ձևավորված ցանկացած պահուստները) դուրս է գրում, երբ ղեկավարությունը որոշում է, որ վարկն ենթակա չէ հավաքագրման և ձեռնարկվել են վարկի վերադարձի հետ կապված բոլոր անհրաժեշտ քայլերը:

(ii) Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվները ներառում են վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներում ընդգրկված չգնանշված բաժնային գործիքները, որոնք չեն հաշվառվում իրական արժեքով, քանի որ այն հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել: Եթե առկա է այդ ներդրումների գծով արժեզրկումից կորստի անկողմնակալ վկայություն, ապա կորստի գումարը չափվում է որպես ներդրման հաշվեկշռային արժեքի և համանման ֆինանսական ակտիվների ներկա շուկայական հատույցադրույքով զեղչված դրամական միջոցների ակնկալվող ապագա հոսքերի ներկա արժեքի միջև տարբերությունը:

Այս ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և ենթակա չեն հակադարձման:

(iii) Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում ճանաչված կուտակված վնասը փոխանցելով շահույթի կամ վնասի կազմ՝ որպես վերադասակարգման ճշգրտում: Կուտակված վնասը, որը այլ համապարփակ եկամտից վերադասակարգվում է շահույթի կամ վնասի կազմ, հանդիսանում է ձեռքբերման արժեքի՝ հանած մայր գումարի մարումները ու մաշվածությունը, և ընթացիկ իրական արժեքի՝ հանած նախկինում շահույթի կամ վնասի կազմում ճանաչված արժեզրկումից կորուստները, միջև տարբերությունը: Ժամանակի արժեքին վերագրելի արժեզրկման գծով պահուստի փոփոխությունները արտացոլվում են որպես տոկոսային եկամտի բաղադրիչ:

Վաճառքի համար մատչելի բաժնային արժեթղթում կատարած ներդրման իրական արժեքի էական կամ երկարատև նվազումը դրա սկզբնական արժեքից հանդիսանում է արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն:

Եթե հետագա ժամանակաշրջանում արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքն աճում է, և այդ աճը հնարավոր է անկողմնակալորեն կապել շահույթի կամ վնասի կազմում արժեզրկումից կորստի ճանաչումից հետո տեղի ունեցած իրադարձությանը, ապա արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է, իսկ հակադարձված գումարը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուհանդերձ, արժեզրկված վաճառքի համար մատչելի պարտքային արժեթղթի իրական արժեքի ցանկացած հետագա վերականգնումը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում:

(iv) Ոչ ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկման հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից (հանած վաճառքի ծախսերը) և օգտագործման արժեքից առավելագույնը: Օգտագործման արժեքը գնահատելիս դրամական միջոցների գնահատված ապագա հոսքերը զեղչվում են իրենց ներկա արժեքով՝ օգտագործելով մինչև հարկումը զեղչման այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և ակտիվին բնորոշ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքից մեծապես անկախ և դրամական միջոցների ներհոսք չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե փոխվել են փոխհատուցվող գումարը որոշելու համար օգտագործվող գնահատումները: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որ ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չգերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ՝ առանց համապատասխան մաշվածության և ամորտիզացիայի, եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ը) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

Վերակազմավորման գծով պահուստը ճանաչվում է, երբ Բանկը հաստատում է վերակազմավորման մանրամասն պաշտոնական պլանը և երբ սկսվում է վերակազմավորումը կամ դրա մասին հայտարարվում է հանրությանը: Ապագա գործառնական ծախսերի գծով պահուստ չի ձևավորվում:

(թ) Փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հաճախ է առնում փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները:

Ֆինանսական երաշխիքներն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտատերն ի վիճակի չլիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունն ի սկզբանե ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ ի սկզբանե ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխիքի գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխիքների գծով կորուստների պահուստը և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխիքի գծով պարտավորությունները և փոխառությունների գծով այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում:

Փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք Բանկը նախատեսում է որպես ֆինանսական պարտավորություններ իրական արժեքով չափվող՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով,
- եթե Բանկն ունի իր փոխառությունների գծով պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր փոխառությունների գծով պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,
- փոխառությունների գծով պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերին ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը և բաժնետոմսերի օպցիոնները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող ցանկացած գումար ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(ի) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ եկամտի միավորներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ եկամտում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Ընթացիկ հարկը տարվա շահութահարկի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները:

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկը չի ճանաչվում հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա ազդեցություն չունեցող ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման համար: Հետաձգված հարկի գումարը չափվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվը ճանաչվում է միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի:

(լ) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Այլ վճարները, միջնորդավճարների գծով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս:

Շահաբաժինների տեսքով եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ շահաբաժնի հայտարարման ամսաթվին:

Գործառնական վարձակալության գծով կատարած վճարները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Վարձակալության գծով ստացված խրախուսող պայմանները ճանաչվում են որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժան մաս վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

4 Զուտ տոկոսային եկամուտ

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 մարտի, 2012թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	648,433	597,821
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	224,671	178,657
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	90,176	73,450
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	7,304	21,585
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	20,410
	970,584	891,923
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	382,005	261,118
Այլ ներգրավումներ	137,220	98,229
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	136,606	125,009
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	984	-
	656,815	484,356
	313,769	407,567

5 Միջնորդավճարների գծով եկամուտ

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 մարտի, 2012թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	7,682	5,078
Կանխիկի մուտքագրման և ելքագրման գործառնություններ	6,148	3,059
Դրամական փոխանցումներ	5,050	4,826
Հաշիվների սպասարկում	3,996	1,909
Այլ	643	663
	23,519	15,535

6 Միջնորդավճարների գծով ծախս

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 մարտի, 2012թ. հազ. դրամ
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	6,092	6,961
Դրամական փոխանցումներ	1,847	1,357
Հարցումներ	940	960
Այլ	541	324
	9,420	9,602

7 Զուտ օգուտ արտարժութային գործառնություններից

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 մարտի, 2012թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	16,096	9,228
Օգուտ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	1,480	102
	17,576	9,330

8 Այլ գործառնական ծախս

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 մարտի, 2012թ. հազ. դրամ
Տույժեր և տուգանքներ	4,800	2,743
Վճարումներ ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամին	(10,447)	(6,191)
Այլ ծախսեր	(7,651)	(8,786)
	(13,298)	(12,234)

9 Արժեզրկումից կորուստներ

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 մարտի, 2012թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	189,851	3,039
Այլ ակտիվներ	337	783
	190,188	3,822

10 Անձնակազմի գծով ծախսեր

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 մարտի, 2012թ. հազ. դրամ
Աշխատակիցների փոխհատուցումներ	162,356	145,616
Աշխատավարձին վերաբերող հարկեր	-	10,152
	162,356	155,768

11 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 մարտի, 2012թ. հազ. դրամ
Մասնագիտական ծառայություններ	27,324	25,682
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	24,948	22,224
Գովազդ և շուկայավարում	17,016	15,908
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկում	10,816	7,921
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	9,902	9,539
Անվտանգության ծառայություն	7,138	6,701
Ապահովագրություն	6,995	6,538
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	5,626	6,874
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	4,235	3,148

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 մարտի, 2012թ. հազ. դրամ
Ավտոմեքենաների սպասարկման ծախսեր	3,798	4,119
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	3,013	3,000
Վարկերի հավաքագրման գծով ծախսեր	2,267	-
Գրասենյակային ծախսեր	1,867	6,320
Անդամավճարներ	1,305	1,305
Գործուղման ծախսեր	1,059	2,428
Այլ	4,892	5,492
	132,201	127,199

12 Շահութահարկի գծով փոխհատուցում / (ծախս)

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 մարտի, 2012թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	(67,199)	(22,297)
Հետաձգված հարկերի շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման հետևանքով	87,039	(3,889)
Ընդամենը շահութահարկի գծով փոխհատուցում / (ծախս)	**19,840**	**(26,186)**

2013թ.-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2012թ.-ին՝ 20%)։

Արդյունավետ հարկային դրույքի համադրում

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	%	31 մարտի, 2012թ. հազ. դրամ	%
(Վնաս) / շահույթ նախքան հարկումը	(151,856)		123,807	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	30,371	(20%)	(24,761)	(20%)
Չնվազեցվող ծախսեր	(10,531)	7%	(1,425)	(1%)
	19,840	(13%)	(26,186)	(21%)

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունները առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային ակտիվ և պարտավորություն համապատասխանաբար 2013թ. մարտի 31-ի և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Համաձայն գործող օրենսդրության այս նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գործողության ժամկետը սահմանափակ չէ:

Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2013թ. և 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների ընթացքում:

հազ. դրամ	Մնացորդն առ 1 հունվարի 2013թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ վնասում ճանաչված	Մնացորդը 31 մարտի 2013թ. դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(6,060)	3,376	-	(2,684)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(12,056)	-	10,319	(1,737)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(24,243)	1,148	-	(23,095)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(27,358)	83,426	-	56,068
Հիմնական միջոցներ	656	212	-	868
Այլ ակտիվներ	1,304	(262)	-	1,042
Այլ պարտավորություններ	1,563	(861)	-	702
	(66,194)	87,039	10,319	31,164

հազ. դրամ	Մնացորդն առ 1 հունվարի 2012թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ վնասում ճանաչված	Մնացորդը 31 մարտի 2012թ. դրությամբ
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(1,862)	(2,142)	-	(4,004)
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	(12,556)	-	764	(11,792)
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	(18,075)	(708)	-	(18,783)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	(7,332)	(4,497)	-	(11,829)
Հիմնական միջոցներ	273	(243)	-	30
Այլ ակտիվներ	(189)	(81)	-	(270)
Այլ պարտավորություններ	12,809	3,782	-	16,591
	(26,932)	(3,889)	764	(30,057)

(բ) Այլ համապարփակ վնասում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ վնասի տարրերին վերաբերող հարկային հետևանքները 2013թ. և 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար:

հազ. դրամ	31 մարտի, 2013թ. Գումարը նախքան հարկումը	31 մարտի, 2013թ. Հարկի գծով ծախս	31 մարտի, 2013թ. Գումարը հարկումից հետո	31 մարտի, 2012թ. Գումարը նախքան հարկումը	31 մարտի, 2012թ. Հարկի գծով ծախս	31 մարտի, 2012թ. Գումարը հարկումից հետո
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(45,508)	9,102	(36,406)	(3,818)	764	(3,054)
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(6,086)	1,217	(4,869)	-	-	-
Այլ համապարփակ վնաս	**(51,594)**	**10,319**	**(41,275)**	**(3,818)**	**764**	**(3,054)**

13 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ
Կանխիկ	**292,999**	**488,039**
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	**7,353,913**	**5,453,378**
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	1,150,581	1,790,603
- Այլ օտարերկյա բանկեր	189,473	182,603
- 10 խոշորագույն հայկական բանկեր	1,805	814,111
- Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	11	242,174
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	**1,341,870**	**3,029,491**
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, ինչպես ներկայացված է դրամական միջոցների հոսքերի մասին միջանկյալ հաշվետվությունում	**8,988,782**	**8,970,908**
Հաշվեգրված տոկոսներ	4	303
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**8,988,786**	**8,971,211**

Նոստրո հաշիվներն իրենցից ներկայացնում են վճարահաշվարկային գործունեությանը վերաբերող ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներ, որոնք կարող էին ելքագրվել ժամանակահատվածի վերջին:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ երկու բանկ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ երկու), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 8,491,381 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ-ին.՝ 6,984,985 հազար դրամ):

14 Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	2,567,030	2,185,132
	2,567,030	2,185,132
Բաժնային ներդրումներ		
- Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	13,160	13,160
	13,160	13,160
	2,580,190	2,198,292
Հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	-	573,912
	-	573,912

Վաճառքի համար մատչելի ակտիվների կազմում ներառված են հետևյալ չգնանշված բաժնային արժեթղթերը՝

Անվանումը	Գրանցման երկիրը	Հիմնական գործունեությունը	Վերահսկվող % 31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	Վերահսկվող % 31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ
ԱրՔա	Հայաստանի Հանրապետություն	Վճարային համակարգ	2%	2%	12,143	12,143
ՍՎԻՖՏ	Բելգիա	Դրամական փոխանցումներ	0%	0%	1,017	1,017
					13,160	13,160

Որոշելի իրական արժեք չունեցող ներդրումներ

Սկզբնական արժեքով ներկայացված վաճառքի համար մատչելի բաժնային ներդրումները ներառում են չգնանշված բաժնային արժեթղթերը դրամական փոխանցումների ոլորտում: Այս ներդրումների համար գործող շուկա գոյություն չունի, և վերջերս տեղի չեն ունեցել այնպիսի գործարքներ, որոնք կարող էին վկայություն տրամադրել դրանց ընթացիկ իրական արժեքի մասին: Ի լրումն, զեղչված դրամական միջոցների հոսքերի մեթոդի կիրառման արդյունքում ձևավորվում են մի շարք իրական արժեքներ, ինչը պայմանավորված է այս ոլորտում դրամական միջոցների ապագա հոսքերի առկայության հետ կապված անորոշությամբ:

15 Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ
ՀՀ ԿԲ-ում պլաստիկ քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց	**67,500**	**169,818**
Վարկեր և ավանդներ		
10 խոշորագույն հայկական բանկեր	6,349,947	6,523,307
Փոքր և միջին չափի հայկական բանկեր	5,141,345	5,544,136
ՏՀԶԿ կազմի մեջ մտնող բանկեր	56,296	54,279
Ընդամենը վարկեր և ավանդներ	**11,547,588**	**12,121,722**
Ընդամենը բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	**11,615,088**	**12,291,540**

2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ ՏՀԶԿ-ի կազմի մեջ մտնող բանկերի վարկերի ու ավանդների կազմում ներառված է 56,296 հազար դրամ գումարը (31 դեկտեմբերի 2012թ.՝ 54,279 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է Europay International անդամակցության դիմաց սառեցված ավանդը HSBC Bank Plc-ում:

Բանկերին տրված վարկեր և փոխառությունները արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների կենտրոնացում

2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ վեց բանկ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ յոթ բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 9,801,447 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 12,067,443 հազար դրամ):

16 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	Մարտի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Առևտրային վարկեր		
Վարկեր խոշոր ընկերություններին	16,881,458	14,981,143
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	1,007,764	1,039,817
Ընդամենն առևտրային վարկեր	**17,889,222**	**16,020,960**
Մանրածախ վարկեր		
Հիփոթեքային վարկեր	5,321,999	4,849,664
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	1,430,381	1,447,592
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	809,059	807,286
Փոքր բիզնես վարկեր	329,955	325,194
Վարկային քարտեր	264,912	236,624
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	257,846	265,310
Այլ	44,010	50,732
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	**8,458,162**	**7,982,402**
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	**26,347,384**	**24,003,362**
Արժեզրկման գծով պահուստ	(815,221)	(639,016)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	**25,532,163**	**23,364,346**

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2013թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների ընթացքում:

	Առևտրային վարկեր հազ. դրամ	Մանրածախ վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը ժամանակահատվածի սկզբին	492,242	146,774	**639,016**
Զուտ ծախս	163,311	26,540	**189,851**
Դուրսգրումներ	-	(13,646)	**(13,646)**
Մնացորդը ժամանակահատվածի վերջին	**655,553**	**159,668**	**815,221**

Ստորև ներկայացված է արժեզրկման գծով պահուստի շարժը ըստ հաճախորդներին տրված վարկերի դասերի 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների ընթացքում:

	Առևտրային վարկեր հազ. դրամ	Մանրածախ վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Մնացորդը ժամանակահատվածի սկզբին	480,754	117,938	**598,692**
Զուտ ծախս / (վերադարձ)	3,442	(403)	**3,039**
Վերականգնումներ	390	3,072	**3,462**
Մնացորդը ժամանակահատվածի վերջին	**484,586**	**120,607**	**605,193**

2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ արժեզրկված վարկերի գծով հաշվեգրված տոկոսները կազմում են 109,572 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 67,819 հազար դրամ):

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	13,715,523	(68,578)	13,646,945	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- մինչև 90 օր ժամկետանց	1,458,870	(145,887)	1,312,983	10.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	1,606,820	(333,151)	1,273,669	20.7%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	100,245	(80,196)	20,049	80.0%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	3,165,935	(559,234)	2,606,701	17.7%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	**16,881,458**	**(627,812)**	**16,253,646**	**3.7%**
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	810,350	(4,051)	806,299	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- մինչև 90 օր ժամկետանց	197,414	(23,690)	173,724	12.0%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	197,414	(23,690)	173,724	12.0%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	**1,007,764**	**(27,741)**	**980,023**	**2.8%**
Ընդամենն առևտրային վարկեր	**17,889,222**	**(655,553)**	**17,233,669**	**3.66%**
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	5,145,847	(51,458)	5,094,389	1.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	31,726	(6,345)	25,381	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	94,335	(18,867)	75,468	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	8,864	(1,773)	7,091	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	17,580	(3,516)	14,064	20.0%
-180-360 օր ժամկետանց	23,647	(4,730)	18,917	20.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	**5,321,999**	**(86,689)**	**5,235,310**	**1.6%**
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,392,504	(13,925)	1,378,579	1.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	2,152	(430)	1,722	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	21,125	(4,225)	16,900	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	3,783	(757)	3,026	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	10,022	(2,004)	8,018	20.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	795	(159)	636	20.0%
Ընդամենն անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	**1,430,381**	**(21,500)**	**1,408,881**	**1.5%**

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	777,754	(15,555)	762,199	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	12,285	(4,914)	7,371	40.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,724	(1,090)	1,634	40.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	6,372	(2,549)	3,823	40.0%
-180-360 օր ժամկետանց	5,503	(2,201)	3,302	40.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	4,421	(1,769)	2,652	40.0%
Ընդամենն ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	**809,059**	**(28,078)**	**780,981**	**3.5%**
Փոքր բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	300,208	(1,501)	298,707	0.5%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	1,504	(301)	1,203	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	3,575	(715)	2,860	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	24,668	(4,934)	19,734	20.0%
Ընդամենը փոքր բիզնես վարկեր	**329,955**	**(7,451)**	**322,504**	**2.3%**
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	257,821	(5,156)	252,665	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	7,091	(3,545)	3,546	50.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	**264,912**	**(8,701)**	**256,211**	**3.3%**
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	253,488	(5,070)	248,418	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	389	(195)	194	50.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	3,969	(1,984)	1,985	50.0%
Ընդամենն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	**257,846**	**(7,249)**	**250,597**	**2.8%**
Անհատներին տրված այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	44,010	-	44,010	0.0%
Ընդամենն անհատներին տրված այլ վարկեր	**44,010**	**-**	**44,010**	**0.0%**
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	**8,458,162**	**(159,668)**	**8,298,494**	**1.89%**
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	**26,347,384**	**(815,221)**	**25,532,163**	**3.09%**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆելի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Համախառն վարկեր հազ. դրամ	Արժեզրկման պահուստ հազ. դրամ	Զուտ վարկեր հազ. դրամ	Համախառն վարկերի արժեզրկում %
Առևտրային վարկեր				
Վարկեր խոշոր ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	13,329,867	(66,649)	13,263,218	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- մինչև 90 օր ժամկետանց	50,000	(7,500)	42,500	15.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	1,501,031	(293,769)	1,207,262	19.6%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	100,245	(80,196)	20,049	80.0%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	1,651,276	(381,465)	1,269,811	23.1%
Ընդամենը վարկեր խոշոր ընկերություններին	**14,981,143**	**(448,114)**	**14,533,029**	**3.0%**
Վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին				
Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկեր	789,391	(3,947)	785,444	0.5%
Արժեզրկված վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	186,556	(22,387)	164,169	12.0%
- 90 օրից ավել, բայց 1 տարուց պակաս ժամկետանց	10,556	(1,267)	9,289	12.0%
- ավելի քան 1 տարի ժամկետանց	53,314	(16,527)	36,787	31.0%
Ընդամենը արժեզրկված վարկեր	250,426	(40,181)	210,245	16.0%
Ընդամենը վարկեր փոքր և միջին չափի ընկերություններին	**1,039,817**	**(44,128)**	**995,689**	**4.2%**
Ընդամենն առևտրային վարկեր	**16,020,960**	**(492,242)**	**15,528,718**	**3.1%**
Մանրածախ վարկեր				
Հիփոթեքային վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	4,692,649	(46,927)	4,645,722	1.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	31,508	(6,302)	25,206	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	8,748	(1,750)	6,998	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	28,851	(5,770)	23,081	20.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	38,851	(7,770)	31,081	20.0%
-180-360 օր ժամկետանց	49,057	(9,811)	39,246	20.0%
Ընդամենը հիփոթեքային վարկեր	**4,849,664**	**(78,330)**	**4,771,334**	**1.6%**
Անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	1,425,641	(14,256)	1,411,385	1.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	4,951	(990)	3,961	20.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,965	(393)	1,572	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	10,353	(2,071)	8,282	20.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	4,682	(936)	3,746	20.0%
Ընդամենն անշարժ գույքի գրավով ապահովված սպառողական վարկեր	**1,447,592**	**(18,646)**	**1,428,946**	**1.3%**

	Համախառն վարկեր	Արժեզրկման պահուստ	Զուտ վարկեր	Համախառն վարկերի արժեզրկում
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	%
Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	774,271	(15,485)	758,786	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	18,472	(7,389)	11,083	40.0%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	4,620	(1,848)	2,772	40.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	2,312	(925)	1,387	40.0%
-180-360 օր ժամկետանց	3,190	(1,276)	1,914	40.0%
- ավելի քան 360 օր ժամկետանց	4,421	(1,768)	2,653	40.0%
Ընդամենն ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր	**807,286**	**(28,691)**	**778,595**	**3.6%**
Փոքր բիզնես վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	295,302	(1,477)	293,825	0.5%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	5,790	(1,158)	4,632	20.0%
- 30-89 օր ժամկետանց	24,102	(4,820)	19,282	20.0%
Ընդամենը փոքր բիզնես վարկեր	**325,194**	**(7,455)**	**317,739**	**2.3%**
Վարկային քարտեր				
- ոչ ժամկետանց	232,328	(4,647)	227,681	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	4,296	(2,148)	2,148	50.0%
Ընդամենը վարկային քարտեր	**236,624**	**(6,795)**	**229,829**	**2.9%**
Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	262,080	(5,242)	256,838	2.0%
- ոչ ժամկետանց, բայց արժեզրկված	453	(227)	226	50.1%
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,374	(687)	687	50.0%
- 90-179 օր ժամկետանց	855	(427)	428	49.9%
-180-360 օր ժամկետանց	548	(274)	274	50.0%
Ընդամենն աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր	**265,310**	**(6,857)**	**258,453**	**2.6%**
Անհատներին տրված այլ վարկեր				
- ոչ ժամկետանց	50,732	-	50,732	0.0%
Ընդամենն անհատներին տրված այլ վարկեր	**50,732**	**-**	**50,732**	**0.0%**
Ընդամենը մանրածախ վարկեր	**7,982,402**	**(146,774)**	**7,835,628**	**1.8%**
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր	**24,003,362**	**(639,016)**	**23,364,346**	**2.7%**

(բ) Վարկերի արժեզրկման գնահատման համար կիրառված հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

(i) Առևտրային վարկեր

Վարկերի արժեզրկումը տեղի է ունենում վարկի սկզբնական ճանաչումից հետո տեղի ունեցած մեկ կամ մի քանի դեպքերի արդյունքում, որոնք ազդեցություն են ունենում վարկի հետ կապված դրամական միջոցների ապագա գնահատված հոսքերի վրա և որը կարելի է արժանահավատորեն գնահատել: Արժեզրկման առանձին հայտանիշ չունեցող վարկերի համար բացակայում է դրանց ուղղակիորեն վերագրելի արժեզրկման վկայություն:

Առևտրային վարկերի արժեզրկման անկողմնակալ հայտանիշներ են հանդիսանում՝

- վարկային պայմանագրի ժամկետանց վճարները,
- վարկառուի ֆինանսական վիճակի էական վատթարացումը,
- տնտեսական միջավայրի վատթարացումը, բացասական փոփոխությունները վարկառուի շուկաներում:

Առևտրային վարկերի արժեզրկման գծով պահուստը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է արժեզրկված վարկերի գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի վերլուծության և արժեզրկման հայտանիշ չունեցող վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա:

Առևտրային վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը որոշելիս ղեկավարությունը կատարել է հետևյալ հիմնական ենթադրությունները՝

- չարժեզրկված վարկերի համար Բանկը ձևավորում է 0.5% չափով հավաքական պահուստ՝ հաշվի առնելով տնտեսական միջավայրը և շուկայում վնաս կրելու փորձը:
- արժեզրկված վարկերի հետ կապված կիրառվում է 25%-ից 50% չափով զեղչ սկզբնապես գնահատված արժեքի գծով, եթե վաճառվում են գրավադրված ակտիվները, և գրավի իրացումից մուտքերի ստացումը հետաձգվում է 12-ից 51 ամսով:

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Օրինակ՝ եթե դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի զուտ ներկա արժեքը փոփոխվեր մեկ տոկոսով, առևտրային վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ կնվազեր/կավելանար 172,337 հազար դրամով (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ կնվազեր/կավելանար 155,287 հազար դրամով):

(ii) Մանրածախ վարկեր

Մանրածախ վարկերի գծով արժեզրումը գնահատելիս Բանկը հիմնվում է յուրաքանչյուր տեսակի վարկերի գծով վնաս կրելու իր նախկին փորձի վրա: Մանրածախ վարկերի գծով արժեզրկումից կորուստները որոշելիս ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները ներառում են վնասի հետևյալ դրույքները՝

- Անշարժ գույքի գրավով ապահովված ոչ ժամկետանց վարկեր – 1.0% պահուստ
- Անշարժ գույքի գրավով ապահովված ժամկետանց վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի ժամկետանց գումարի 20.0%-ը
- Ավտոմեքենայի ձեռքբերման ոչ ժամկետանց վարկեր – 2.0% պահուստ
- Ավտոմեքենայի ձեռքբերման ժամկետանց վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի ժամկետանց գումարի 40.0%-ը
- Ոչ ժամկետանց վարկային քարտեր և աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկեր – 2.0% պահուստ
- Ժամկետանց վարկային քարտերի և աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի ժամկետանց գումարի 50.0%-ը
- Ոչ ժամկետանց փոքր բիզնես վարկեր – 0.5% պահուստ
- Ժամկետանց փոքր բիզնես վարկերի հավաքագրման ծախսերը չեն գերազանցի ժամկետանց գումարի 20.0%-ը

Այս գնահատումների փոփոխությունները կարող են ազդեցություն ունենալ վարկերի արժեզրկման գծով պահուստի վրա: Օրինակ՝ եթե դրամական միջոցների գնահատված հոսքերի զուտ ներկա արժեքը ավելանար/նվազեր երեք տոկոսով, մանրածախ վարկերի արժեզրկման գծով ընդհանուր պահուստի գումարը 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ կնվազեր/կավելանար 248,955 հազար դրամով (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ կնվազեր/կավելանար 235,069 հազար դրամով):

(գ) Գրավի վերլուծություն

(i) Առևտրային վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է առևտրային վարկերի պորտֆելի վերլուծությունը (առանց արժեզրկման)՝ ըստ գրավի տեսակների 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

	31 մարտի 2013թ. Համախորդներին տրված վարկեր, զուտ հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2012թ. Համախորդներին տրված վարկեր, զուտ հազ. դրամ
Անշարժ գույք	13,716,031	13,645,240
Գրավով չապահովված	3,294,586	1,609,348
Այլ գրավ	223,052	274,131
	17,233,669	15,528,719

Վերը աղյուսակում նշված գումարներն իրենցից ներկայացնում են վարկերի հաշվեկշռային արժեքները և պարտադիր չէ, որ ներկայացնեն գրավի իրական արժեքը:

Գրավով չապահովված վարկերը տրամադրվել են երկու հայտնի հայկական ընկերությունների: Բանկը չի ակնկալում բացասական փոփոխություններ վարկառուների վճարման կարգավիճակում կամ վերջիններիս կողմից պարտականությունների չկատարման հնարավորություն:

Առևտրային վարկեր, որոնք ժամկետանց են կամ արժեզրկված

2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ առևտրային արժեզրկված կամ ժամկետանց վարկերը ապահովված են 3,510,750 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 2,201,756 հազար դրամ) իրական արժեք ունեցող գրավով՝ հաշվի չառնելով հավելյալ ապահովվածությունը:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ ժամկետանց կամ արժեզրկված առևտրային վարկերի գծով արժեզրկման պահուստը կավելանար 2,780,425 հազար դրամով՝ առանց որևէ գրավի (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 1,269,811 հազար դրամով):

Առևտրային վարկեր, որոնք ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն

2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ 33,484 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 29,038 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով առևտրային վարկերի համար գրավ ծառայող դրամական միջոցների մնացորդների իրական արժեքը կազմում է 41,858 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 40,358 հազար դրամ):

14,419,760 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 14,019,624 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով մնացած առևտրային վարկերի համար, որոնք ժամկետանց կամ արժեզրկված չեն, գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման պահին և չի ճշգրտվել հետագա փոփոխությունների արտացոլելու համար: Այս վարկերի փոխհատուցվելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ գրավի արժեքից, և Բանկը պարտադիր չի համարում վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ 14,453,244 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 14,048,662 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով առևտրային վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է դրանց հաշվեկշռային արժեքին:

Ստացված գրավ

2013թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների ընթացքում Բանկը չի ձեռքբերել ակտրիվներ առևտրային վարկերի դիմաց ընդունված գրավի նկատմամբ վերահսկողության իրավունք ստանալու միջոցով (2012թ. ընթացքում՝ 246,275 հազար դրամ):

(ii) Մանրածախ վարկեր

Հիփոթեքային վարկերն ապահովված են վարկի առարկա անշարժ գույքով: Բանկի քաղաքականության համաձայն հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են, երբ վարկ-գրավի արժեք հարաբերակցությունը գերազանցում է 70%-ը: Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերն ապահովված են վարկի առարկա ավտոմեքենայով: Աշխատավարձով ապահովված սպառողական վարկերի և վարկային քարտերի համար ապահովվածությունն աշխատավարձն է:

Հիփոթեքային վարկեր

Ղեկավարությունը գտնում է, որ 5,235,310 հազար դրամ և 1,408,881 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 4,771,334 հազար դրամ և 1,428,946 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով հիփոթեքային վարկերի և անշարժ գույքով ապահովված սպառողական վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքին հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Վարկերը տրամադրելիս Բանկը վերանայում է գրավի գնահատված արժեքը դրա ընթացիկ արժեքի տեսանկյունից՝ հաշվի առնելով գույքի գների մոտավոր փոփոխությունները: Բանկի քաղաքականության համաձայն հիփոթեքային վարկերի գրավի արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր 5 տարին մեկ:

Ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկեր

Ղեկավարությունը գտնում է, որ 780,981 հազար դրամ (2012թ, դեկտեմբերի 31-ին՝ 778,595 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով ավտոմեքենայի ձեռքբերման վարկերի գրավի իրական արժեքն առնվազն հավասար է առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքին հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Վարկը տրամադրելիս Բանկը վերանայում է ստացված գրավի գնահատված արժեքը դրա ընթացիկ արժեքի տեսանկյունից՝ հաշվի առնելով գների մոտավոր փոփոխությունները և ավտոմեքենաների տարիքը:

Ստացված գրավ

2013թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 64,666 հազար դրամ իրական արժեքով ակտիվներ՝ մանրածախ վարկերի դիմաց ընդունված անշարժ գույքի նկատմամբ սեփականության իրավունք ստանալու միջոցով (2012թ. ընթացքում՝ զրո):

(դ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունը ծավալել են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում`

	Մարտի 31, 2013թ. հազ. դրամ	Դեկտեմբերի 31, 2012թ. հազ. դրամ
Առևտուր	6,498,212	6,193,125
Արդյունաբերություն	3,528,810	3,374,696
Էլեկտրաէներգիա և գազ	3,311,142	1,617,435
Գյուղատնտեսություն, անտառատնտեսություն, փայտամշակում	2,564,695	2,895,519
Տրանսպորտ	1,707,872	1,667,574
Հանրային սնունդ և այլ ծառայություններ	278,491	272,611
Մանրածախ վարկեր	8,458,162	7,982,402
	26,347,384	**24,003,363**
Արժեզրկման գծով պահուստ	(815,221)	(639,016)
	25,532,163	**23,364,347**

(ե) Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի ութ վարկառու կամ կապակցված վարկառուների խմբեր (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին` վեց), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 10,734,057 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին` 8,140,014 հազար դրամ):

(զ) Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը:

17 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հող և շենքեր	Համակարգիչն. և համակարգչային սարքավորումն.	Գույք	Փոխադրա-միջոցն.	Վարձակալվ. հիմն. միջոցների բարելավումն.	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2013թ.	928,585	287,298	231,995	53,700	21,193	162,098	**1,684,869**
Ավելացումներ	-	446	3,457	-	-	225	4,128
Օտարումներ	-	-	(1,081)	-	-	-	(1,081)
Մնացորդը 31 մարտի 2013թ. դրությամբ	**928,585**	**287,744**	**234,371**	**53,700**	**21,193**	**162,323**	**1,687,916**
Մաշվածություն							
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2013թ.	(104,574)	(160,800)	(144,418)	(53,700)	(14,706)	(86,422)	(564,620)
Մաշվածության ծախս	(4,659)	(11,517)	(7,043)	-	(590)	(1,139)	(24,948)
Օտարումներ	-	-	1,062	-	-	-	1,062
Մնացորդը 31 մարտի 2013թ. դրությամբ	**(109,233)**	**(172,317)**	**(150,399)**	**(53,700)**	**(15,296)**	**(87,561)**	**(588,506)**
Հաշվեկշռային արժեք							
31 մարտի 2013թ. դրությամբ	**819,352**	**115,427**	**83,972**	**-**	**5,897**	**74,762**	**1,099,410**
Սկզբնական արժեք							
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2012թ.	926,946	272,418	220,893	68,800	26,961	160,230	**1,676,248**
Ավելացումներ	1,639	40,556	30,860	-	-	1,868	74,923
Օտարումներ	-	(25,676)	(19,758)	(15,100)	(5,768)	-	(66,302)
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2012թ. դրությամբ	**928,585**	**287,298**	**231,995**	**53,700**	**21,193**	**162,098**	**1,684,869**
Մաշվածություն							
Մնացորդն առ 1 հունվարի 2012թ.	(86,542)	(150,187)	(136,025)	(62,163)	(18,116)	(78,226)	(531,259)
Տարվա մաշվածություն	(18,032)	(36,054)	(27,582)	(6,638)	(2,358)	(8,196)	(98,860)
Օտարումներ	-	25,441	19,189	15,101	5,768	-	65,499
Մնացորդը 31 դեկտեմբերի 2012թ. դրությամբ	**(104,574)**	**(160,800)**	**(144,418)**	**(53,700)**	**(14,706)**	**(86,422)**	**(564,620)**
Հաշվեկշռային արժեք							
31 դեկտեմբերի 2012թ. դրությամբ	**824,011**	**126,498**	**87,577**	**-**	**6,487**	**75,676**	**1,120,249**

2013թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների ընթացքում չեն եղել կապիտալացված փոխառության ծախսումներ, որոնք վերաբերում են հիմնական միջոցների ձեռքբերմանը կամ շինարարությանը (2012թ.-ին՝ զրո):

18 Այլ ակտիվներ

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ
Դրամական փոխանցումների և վերջնահաշվարկի համակարգերի գծով ստացվելիք գումարներ	2,774	53,432
Այլ ստացվելիք գումարներ	7,174	16,808
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	**9,948**	**70,240**
Գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվներ	310,941	246,275
Կանխավճարներ	58,154	90,705
Այլ	26,302	16,514
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	**395,397**	**353,494**
Ընդամենը այլ ակտիվներ	**405,345**	**423,734**

Այլ ակտիվներն արժեզրկված կամ ժամկետանց չեն:

Ստորև ներկայացված են գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվների բնույթը և հաշվեկշռային արժեքը 2013թ. մարտի 31-ի և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	Հաշվեկշռային արժեք 31 մարտի 2013թ. հազ. դրամ	Հաշվեկշռային արժեք 31 դեկտեմբերի 2012թ. հազ. դրամ
Հող և շենքեր	310,941	246,275

Ղեկավարությունը գտնում է, որ գրավի նկատմամբ սեփականության ձեռքբերման արդյունքում առաջացած ակտիվների հաշվեկշռային արժեքը մոտավորապես հավասար է վերջիններիս իրական արժեքին 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

19 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ
Վարկեր և ժամկետային ավանդներ	7,606,223	8,062,636
Լորո հաշիվներ	338	334
	7,606,561	8,062,970

2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկում միջոցներ են տեղաբաշխել երկու բանկ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին` երկու բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր արժեքը կազմում է 7,158,125 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին` 7,598,567 հազար դրամ):

20 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Անհատներ	3,777,378	3,897,409
- Իրավաբանական անձինք	1,298,564	609,929
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	17,289,234	16,682,751
- Իրավաբանական անձինք	3,679,228	3,755,906
	26,044,404	24,945,995

2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկի հաճախորդներին ավանդների 164,083 հազար դրամ գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների դիմաց (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 158,203 հազար դրամ):

2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երեք հաճախորդ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ երեք հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 5,637,399 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 5,402,758 հազար դրամ):

21 Այլ ներգրավումներ

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ
Վարկ Միջազգային Ֆինանսական Կոռպոռացիայից (ՄՖԿ)	1,907,824	-
Վարկ Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամից	1,781,949	1,684,781
Վարկեր Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկից (ՎԶԵԲ)	1,532,471	1,457,103
Վարկեր Հարավարևելյան Եվրոպայի Եվրոպական Հիմնադրամից (ՀԵԵՀ)	1,265,327	2,090,584
Վարկեր Ազգային հիփոթեքային ընկերությունից	768,798	664,764
	7,256,369	5,897,232

2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ չորս ֆինանսական կազմակերպություն (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ երեք), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 6,487,571 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 5,232,468 հազար դրամ):

(ա) Սահմանափակումների խախտում

2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի 1,255,740 հազար դրամ ընդհանուր մայր գումարով վարկեր Հարավարևելյան Եվրոպայի Եվրոպական Հիմնադրամից (ՀԵԵՀ), որոնք ենթակա են մարման 2017թ. հունիսի 15-ին: Պայմանագրի պայմանների համաձայն Բանկի նկատմամբ կիրառվում է պարտքային սահմանափակում, համաձայն որի յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջի դրությամբ արժեզրկված վարկերի և ընդհանուր վարկերի հարաբերակցությունը չպետք է գերազանցի 7%-ը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ սահմանափակման փաստացի արժեքը կազմում էր 7.99% (2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 8.1%):

2013թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների ընթացքում Բանկի արժեզրկված առևտրային վարկերի քանակն աճել է, որի արդյունքում Բանկը խախտել է նշված սահմանափակման առավելագույն չափը: Սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման ամսաթվի դրությամբ ղեկավարությունը երաշխիք ձեռք չի բերել, այդ իսկ պատճառով 1,255,740 հազար դրամ գումարով վարկը ենթակա էր մարման ըստ պահանջի 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

Վերը նշված սահմանափակման խախտումը հանգեցրել է Նավթ Արտահանող Երկրների Կազմակերպության Միջազգային Զարգացման Հիմնադրամի, Միջազգային Ֆինանսական Կոոպոռացիայի և ՎԶԵԲ-ի վարկային պայմանագրերի պարտականությունների հակադիր չկատարմանը: Այդ իսկ պատճառով, նշված վարկերի մնացորդները դասակարգվել են որպես մարման ենթակա ըստ պահանջի 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

Բացի այդ, Բանկը խախտել է ՀԵԵՀ-ի հետ 418,580 հազար դրամ չմարված մայր գումարով վարկային պայմանագրի ոչ ֆինանսական սահմանափակումը:

Համապատասխանաբար, 6,487,571 հազար դրամ ընդհանուր գումարը դասակարգվում է որպես «ըստ պահանջի վճարման ենթակա» և «մինչև մեկ ամիս ժամկետով» դասերում՝ ծանոթագրություն 24-ում ներկայացված տոկոսադրույքի ճեղքվածքի, իրացվելիության և ժամկետայնության վերլուծություններում:

22 Այլ պարտավորություններ

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	137,719	104,206
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	51,252	40,743
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	91,851	66,959
Ընդամենն այլ ֆինանսական պարտավորություններ	**280,822**	**211,908**
Վճարվելիք շահութահարկ	41,761	-
Այլ վճարվելիք հարկեր	29,707	28,440
Հետաձգված եկամուտ	22,121	25,153
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	8,329	8,381
Ընդամենն այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	**101,918**	**61,974**
Ընդամենն այլ պարտավորություններ	**382,740**	**273,882**

23 Բաժնետիրական կապիտալ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 81,251 սովորական բաժնետոմսից (2012թ.-ին՝ 81,251): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 հազար դրամ: Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան և ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս - մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: ՀՀ օրենսդրության համաձայն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ բաշխման ենթակա պահուստները կազմում էին 563,263 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 433,071 հազար դրամ):

24 Ռիսկերի կառավարում

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Հիմնական ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, կապված են շուկայական, վարկային և իրացվելիության ռիսկերի հետ:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Բանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են` շուկայական պայմանների, առաջարկվող պրոդուկտների ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխությունները արտացոլելու նպատակով:

Տնօրենների խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար: Կառավարման հանձնաժողովը` Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման հանձնաժողովի (ԱՊԿՀ) աջակցությամբ պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու համար:

(բ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների փոփոխությունների ազդեցությանը: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը ընդունելի սահմաններում` միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿՀ-ն: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Շուկայական ռիսկը Բանկը կառավարում է սահմանելով բաց դիրքի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքի ժամկետայնության և արտարժութային դիրքերի գծով, սահմանվում են նաև «վնասի դադարեցման» սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, վերանայվում և հաստատվում են ԱՊԿՀ-ի կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի վրա գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների փոփոխությունների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
31 մարտի 2013թ.						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	1,340,054	-	-	-	-	1,340,054
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	81,220	-	7,678	2,478,132	-	2,567,030
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	3,333,293	5,228,311	-	2,929,688	-	11,491,292
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,737,383	1,186,610	2,052,953	16,222,648	4,332,569	25,532,163
	6,491,950	6,414,921	2,060,631	21,630,468	4,332,569	40,930,539
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	4,393,229	718,284	737,186	1,757,524	-	7,606,223
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	10,718,328	3,453,986	7,792,128	2,808,736	63,329	24,836,507
Այլ ներգրավումներ	6,546,097	14,208	29,558	299,227	367,279	7,256,369
	21,657,654	4,186,478	8,558,872	4,865,487	430,608	39,699,099
Տարբերություն	(15,165,706)	2,228,443	(6,498,241)	16,764,981	3,901,961	1,231,438

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ընդամենը
31 դեկտեմբերի 2012թ.						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,022,992	-	-	-	-	3,022,992
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	26,090	36,692	-	2,199,568	496,694	2,759,044
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	1,482,550	8,567,432	2,017,461	-	-	12,067,443
Հաճախորդներին տրված վարկեր	1,628,211	1,749,822	2,050,251	13,867,739	4,068,323	23,364,346
	6,159,843	10,353,946	4,067,712	16,067,307	4,565,017	41,213,825
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	779,374	4,187,104	716,759	2,379,399	-	8,062,636
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	561,648	-	-	-	-	561,648
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	10,387,119	4,339,414	5,967,931	2,765,792	60,085	23,520,341
Այլ ներգրավումներ	5,249,604	12,483	27,157	270,542	337,446	5,897,232
	16,977,745	8,539,001	6,711,847	5,415,733	397,531	38,041,857
Տարբերություն	(10,817,902)	1,814,945	(2,644,135)	10,651,574	4,167,486	3,171,968

Միջին տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են Բանկի տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2013թ. մարտի 31-ի և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են մինչև այս ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	31 մարտի, 2013թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			31 դեկտեմբերի, 2012թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Նոստրո հաշիվներ բանկերում	-	-	-	-	1.6%	-
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	14.6%	-	-	14.6%	-	-
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	8.1%	-	-	8.4%	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14.7%	10.5%	10.4%	14.7%	10.6%	10.5%
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	8.8%	6.6%		8.7%	6.8%	-
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարելիք գումարներ	-	-	-	8.0%	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	5.2%	2.0%	0.6%	1.8%	1.9%	0.6%
- Ժամկետային ավանդներ	11.4%	6.3%	3.1%	11.2%	6.4%	3.3%
Այլ ներգրավումներ	8.7%	6.4%	-	10.8%	6.6%	-

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի վերանայման ժամկետների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով:

Ստորև ներկայացվում է շուկայական տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազիսային կետով (բկ) շահութաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2013թ. մարտի 31-ի ու 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	**31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ**
100 բկ զուգահեռ նվազում	40,513	48,101
100 բկ զուգահեռ աճ	(40,513)	(48,101)

Ստորև ներկայացվում է շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2013թ. մարտի 31-ի ու 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի և 100 բազիսային կետով (բկ) շահութաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	31 մարտի, 2013թ.		**31 դեկտեմբերի, 2012թ.**	
	Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ	**Սեփական կապիտալ հազ. դրամ**	**Շահույթ կամ վնաս հազ. դրամ**	**Սեփական կապիտալ հազ. դրամ**
100 բկ զուգահեռ նվազում	-	53,793	-	61,094
100 բկ զուգահեռ աճ	-	(53,793)	-	(61,094)

(ii) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը չի հեջավորում իր ենթարկվածությունը արտարժույթի ռիսկին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,398,205	858,530	7,718	5,264,453
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	11,547,588	-	-	11,547,588
Հաճախորդներին տրված վարկեր	18,804,981	195,170	-	19,000,151
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,331	292	1	1,624
Ընդամենն ակտիվներ	**34,752,105**	**1,053,992**	**7,719**	**35,813,816**
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,158,179	268	2	7,158,449
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	21,487,639	1,064,054	1,166	22,552,859
Այլ ներգրավումներ	6,527,239	-	-	6,527,239
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	173,782	4,202	106	178,090
Ընդամենը պարտավորություններ	**35,346,839**	**1,068,524**	**1,274**	**36,416,637**
Զուտ դիրքը	**(594,734)**	**(14,532)**	**6,445**	**(602,821)**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արժույթների 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	3,482,071	1,002,582	18,722	4,503,375
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	12,121,722	-	-	12,121,722
Հաճախորդներին տրված վարկեր	16,676,692	139,195	-	16,815,887
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	4,860	1,658	1	6,519
Ընդամենն ակտիվներ	**32,285,345**	**1,143,435**	**18,723**	**33,447,503**
Պարտավորություններ				
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,598,622	266	2	7,598,890
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20,785,435	1,120,099	7,506	21,913,040
Այլ ներգրավումներ	4,355,079	-	-	4,355,079
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	81,927	35,119	3,416	120,462
Ընդամենը պարտավորություններ	**32,821,063**	**1,155,484**	**10,924**	**33,987,471**
Զուտ դիրքը	**(535,718)**	**(12,049)**	**7,799**	**(539,968)**

2013թ. մարտի 31-ի և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժեզրկումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների վրա, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժևորում դրամի նկատմամբ	(59,473)	(42,857)
Եվրոյի փոխարժեքի 10% արժևորում դրամի նկատմամբ	(1,453)	(964)

2013թ. մարտի 31-ի և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(գ) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը կառավարելու համար (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար):

Իրավաբանական անձանց կողմից ներկայացվող վարկային դիմումները պատրաստվում և վերլուծվում են Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության համապատասխան աշխատակիցների կողմից, վարչությունը պատասխանատու է Բանկի առևտրային վարկերի պորտֆելի համար: Այս վարչության վարկային վերլուծաբանների կողմից պատրաստված հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության կառուցվածքային վերլուծության և գործունեության ֆինանսական արդյունքների վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Կառավարման հանձնաժողովն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը Կորպորատիվ բանկային ծառայությունների վարչության կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Կառավարման հանձնաժողովի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքերն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի Իրավաբանական բաժնի կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Գրավի ներկա շուկայական արժեքը կանոնավոր կերպով գնահատվում է կամ անկախ գնահատողի, կամ Բանկի մասնագետների կողմից:

Անհատների կողմից ներկայացվող վարկային դիմումները ուսումնասիրվում են Մանրածախ վարկերի հաստատման բաժնի, Մանրածախ վարկերի հաստատման կոմիտեի և Կառավարման հանձնաժողովի կողմից՝ ելնելով վավերացված սահմանաչափերից:

Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Բանկի վարկային ռիսկի առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է վարկային ռիսկին ֆինանսական ակտիվների ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,988,786	8,971,211
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	2,580,190	2,772,204
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	11,615,088	12,291,540
Հաճախորդներին տրված վարկեր	25,532,163	23,364,346
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	9,948	70,240
Վարկային ռիսկի ընդհանուր առավելագույն չափը	**48,726,175**	**47,469,541**

Բանկը որպես հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավ ընդունում է անշարժ գույք, այլ գրանցված արժեթղթերը ակտիվների գծով և երաշխիքները: Իրական արժեքի գնահատումները հիմնվում են վարկի տրամադրման պահին գրավի հաշվարկված արժեքի վրա և սովորաբար չեն վերանայվում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ վարկը գնահատվում է որպես արժեզրկված անհատական հիմունքով:

Սովորաբար գրավ չի պահանջվում արժեթղթերում կատարած ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխառությունների դիմաց, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և վերջիններիս գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ում:

Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների հետ կապված վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 26-ում:

2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկը ունի մեկ պայմանագրային կողմ կամ կապակցված պայմանագրային կողմերի խումբ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ մեկ), որոնց հետ կապված վարկային ռիսկը գերազանցում է առավելագույն վարկային ռիսկի 10%-ը: 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս գումարը կազմում է 7,421,413 հազար դրամ (2012թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 5,453,378 հազար դրամ):

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով: Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը իրացվելիության կառավարման էական գործոն է: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է ԱՊԿՀ-ի կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական հաճախորդ իրավաբանական անձանց և անհատների վարկերը, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և հեշտությամբ բավարարելու համար:

Բանկի իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի վարում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից ու փոխառություններից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Բանկում:

Գանձապետարանը վերահսկում է իրացվելիության դիրքը օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես-թեսթեր» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների տեսանկյունից: Սովորական շուկայական պայմաններում Բանկի իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ տեղեկատվություն ներառող հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Բանկի իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿՀ-ն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի և Գանձապետարանի կողմից ներկայացված հաշվետվությունների հիման վրա:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխառության պարտավորվածությունների գծով դրամական միջոցների չզեղչված հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված առավել վաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված ընդհանուր համախառն ներհոսքը և արտահոսքն իրենցից ներկայացնում են դրամական միջոցների չզեղչված հոսքերը ֆինանսական ակտիվների, պարտավորությունների կամ պարտավորվածությունների գծով: Ֆինանսական երաշխիքների պայմանագրերի համար երաշխիքի առավելագույն գումարը տեղաբաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխիքը կարող է հետ գնվել:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
31 մարտի 2013թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,828	4,420,426	748,272	799,615	2,094,660	8,070,801	7,606,561
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	9,476,409	2,481,163	3,542,991	8,219,790	3,542,251	27,262,604	26,044,404
Այլ ներգրավումներ	6,532,101	14,196	14,753	31,711	977,816	7,570,577	7,256,369
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	175,842	32,792	-	51,252	20,929	280,815	280,822
Ընդամենը պարտավորություններ	**16,192,180**	**6,948,577**	**4,306,016**	**9,102,368**	**6,635,656**	**43,184,797**	**41,188,156**
Փոխառության պարտավորվածութ.	**1,749,275**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,749,275**	**1,749,275**

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների ժամկետայնության վերլուծությունը 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2012թ.							
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	18,253	774,838	4,270,983	762,923	2,817,705	8,644,702	8,062,970
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	562,755	-	-	-	-	562,755	561,648
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,866,239	5,003,239	4,429,666	6,269,031	3,529,633	26,097,808	24,945,995
Այլ ներգրավումներ	4,558,478	711,492	12,944	29,063	879,582	6,191,559	5,897,232
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	68,346	102,819	-	40,743	-	211,908	211,908
Ընդամենը պարտավորություններ	**12,074,071**	**6,592,388**	**8,713,593**	**7,101,760**	**7,226,920**	**41,708,732**	**39,679,753**
Փոխառության պարտավորվածութ.	**1,601,130**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,601,130**	**1,601,130**

ՀՀ օրենսդրության համաձայն անհատները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ դեպքերի մեծամասնությունում կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված են այս ավանդների հիմնական գումարները՝ ըստ մարման ժամկետների 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

- մինչև 1 ամիս – 3,285,034 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 1,831,829 հազար դրամ)
- 1-ից 3 ամիս – 2,199,610 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 3,010,208 հազար դրամ)
- 3-ից 6 ամիս – 2,838,382 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 3,415,396 հազար դրամ)
- 6-ից 12 ամիս – 5,757,904 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 5,210,434 հազար դրամ)
- ավելի քան 1 տարի – 2,865,487 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 2,823,208 հազար դրամ)

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 տարի	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,988,786	-	-	-	-	-	-	8,988,786
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	81,220	7,678	2,478,132	-	13,160	-	2,580,190
Բանկերին տրված վարկեր և փոխառություններ	-	3,333,293	5,228,311	2,929,688	-	123,796	-	11,615,088
Հաճախորդներին տրված վարկեր	627,023	1,110,360	3,239,563	15,020,295	4,332,569	-	1,202,353	25,532,163
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,099,410	-	1,099,410
Այլ ակտիվներ	5,922	15,416	51,234	332,773	-	-	-	405,345
Հետաձգված հարկային ակտիվ	-	-	-	-	-	31,164	-	31,164
Ընդամենը ակտիվներ	9,621,731	4,540,289	8,526,786	20,760,888	4,332,569	1,267,530	1,202,353	50,252,146
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	7,805	4,385,762	1,455,470	1,757,524	-	-	-	7,606,561
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	9,466,189	2,459,236	11,246,914	2,808,736	63,329	-	-	26,044,404
Այլ ներգրավումներ	6,532,087	14,010	43,766	299,227	367,279	-	-	7,256,369
Այլ պարտավորություններ	206,496	34,686	60,902	73,347	7,309	-	-	382,740
Ընդամենը պարտավորություններ	16,212,577	6,893,694	12,807,052	4,938,834	437,917	-	-	41,290,074
Զուտ դիրքը	(6,590,846)	(2,353,405)	(4,280,266)	15,822,054	3,894,652	1,267,530	1,202,353	8,962,072

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլված գումարների վերլուծությունն ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 տարի	1-ից 3 ամիս	3 ամսից 1 տարի	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Ոչ ածանցյալ ակտիվներ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,971,211	-	-	-	-	-	-	8,971,211
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	-	26,090	36,692	2,199,568	496,694	13,160	-	2,772,204
Բանկերին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,482,550	-	10,584,893	-	-	224,097	-	12,291,540
Հաճախորդներին տրված վարկեր	551,843	1,076,368	3,800,073	13,143,963	4,068,323	-	723,776	23,364,346
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,120,249	-	1,120,249
Այլ ակտիվներ	59,558	11,596	44,724	304,139	-	3,717	-	423,734
Ընդամենը ակտիվներ	11,065,162	1,114,054	14,466,382	15,647,670	4,565,017	1,361,223	723,776	48,943,284
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ	18,232	761,476	4,903,863	2,379,399	-	-	-	8,062,970
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	561,648	-	-	-	-	-	-	561,648
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	6,860,443	4,951,536	10,308,139	2,765,792	60,085	-	-	24,945,995
Այլ ներգրավումներ	4,556,420	693,184	39,640	270,542	337,446	-	-	5,897,232
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	66,194	-	66,194
Այլ պարտավորություններ	97,766	104,779	50,889	13,087	7,361	-	-	273,882
Ընդամենը պարտավորություններ	12,094,509	6,510,975	15,302,531	5,428,820	404,892	66,194		39,807,921
Զուտ դիրքը	(1,029,347)	(5,396,921)	(836,149)	10,218,850	4,160,125	1,295,029	723,776	9,135,363

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման համար Բանկի կողմից կիրառվող հիմնական միջոցը բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցության որոշումն է: Այս նպատակով բարձր իրացվելի ակտիվները ներառում են դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, նոստրո հաշիվները, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորները, ՀՀ կառավարության ու ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթերը և այլ կորպորատիվ պարտքային արժեթղթերը, որոնց համար գործում է իրացվելի շուկա, որոնք գրավադրված չեն և որոնց օգտագործումը ոչ մի կերպ սահմանափակված չէ: Ցպահանջ պարտավորությունները ներառում են հաճախորդների ընթացիկ հաշիվները և ցպահանջ ավանդները, ինչպես նաև ըստ պահանջի վճարման ենթակա այլ պարտավորությունները: Ստորև ներկայացված է բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների հարաբերակցությունը 2013թ. մարտ ամսվա համար և այդ ամսաթվին ավարտված երեք ամիսների ընթացքում:

	31 մարտի, 2013թ.	2012թ.
Հաշվետու ամսվա համար	262.0%	267.3%
Միջինը ժամանակահատվածի համար	260.0%	236.6%
Առավելագույնը ժամանակահատվածի համար	276.0%	276.8%
Նվազագույնը ժամանակահատվածի համար	242.0%	181.0%

Վերը ներկայացված հարաբերակցությունը կիրառվում է նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված իրացվելիության սահմանաչափերի հետ համապատասխանությունը որոշելու համար:

25 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ վարկային հաստատությունների կապիտալի համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները: ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կապիտալի ներկայիս պահանջների համաձայն, որոնք հիմնված են Բազելյան համաձայնագրի սկզբունքների վրա, բանկերը պետք է ապահովեն, որպեսզի կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») բարձր լինի սահմանված նվազագույն մակարդակից: 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ սահմանված նվազագույն մակարդակը կազմում է 12%: 2013թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների և 2012թ. ընթացքում Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի կառուցվածքի վերլուծությունը 2013թ. մարտի 31-ի և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31 մարտի 2013թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2012թ. հազ. դրամ
Հիմնական կապիտալ		
Բաժնետիրական կապիտալ	8,125,100	8,125,100
Էմիսիոն եկամուտ	257,149	257,149
Գլխավոր պահուստ	41,684	41,684
Չբաշխված շահույթ	657,547	442,679
Նվազեցումներ	(308,090)	(34,850)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	***8,773,390***	***8,831,762***
Լրացուցիչ կապիտալ		
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ	6,951	48,225
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	***6,951***	***48,225***
Ընդամենը կապիտալ	**8,780,341**	**8,879,987**
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվներ	**44,852,314**	**44,155,280**
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	**19.6%**	**20.1%**
Ընդամենը հիմնական կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն	**19.6%**	**20.0%**

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի ու պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

26 Պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների տրամադրում:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երրորդ անձանց նկատմամբ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև մեկ տարի:

Փոխառությունների գծով պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխիքների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխիքների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կգրանցվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրով ստանձնած պարտավորությունները:

	31 մարտի 2013թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2012թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	1,564,330	1,397,459
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	150,227	182,607
Երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ	34,718	21,064
	1,749,275	1,601,130

Վերը ներկայացված ընդհանուր պարտավորվածությունները պարտադիր չէ, որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը:

2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս պարտավորվածություններից 1,293,985 հազար դրամ գումարով պարտավորվածությունները (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ 1,140,759 հազար դրամ) վերաբերում են չորս հաճախորդի (31 դեկտեմբերի 2012թ.-ին՝ չորս հաճախորդի): Սա վկայում է էական վարկային ռիսկի առկայության մասին:

27 Պայմանական դեպքեր

(ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը զարգացման փուլում է, և ապահովագրության շատ տեսակներ, որոնք լայնորեն տարածված են մյուս երկրներում, դեռ չեն կիրառվում Հայաստանում: Բանկն ապահովագրված է մինչև 500 միլիոն դրամի չափով՝ ապահովագրության յուրաքանչյուր տեսակի համար: Ապահովագրությունը ծածկում է Բանկի շենքերի և սարքավորումների, գործունեության ընդհատման և գույքին առնչվող երրորդ կողմերի նկատմամբ պարտավորությունները, որոնք կարող են առաջանալ Բանկի գույքի կամ գործունեության հետ կապված պատահարներից: Բանկն ապահովագրել է նաև դրամարկղերը 90 միլիոն դրամի չափով՝ ֆիզիկական վնասից և գողությունից:

(բ) Իրավական պարտավորություններ

Ղեկավարությունը տեղյակ չէ Բանկի դեմ հարուցված որևէ փաստացի, անավարտ կամ սպառնացող էական հայցերի մասին:

(գ) Հարկային օրենսդրության հակասություններ և երկիմաստություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք հաճախ հստակ չեն, հակասական են և պահանջում են մեկնաբանություններ տարբեր հարկային մարմինների կողմից: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են կիրառել տույժեր, տուգանքներ և տոկոսագումարներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն սահմանել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանորեն է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են լինել էական այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

28 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Բիբլոս Բանկ Էս-Էյ-Էլ»-ը, որին պատկանում է Բանկի բաժնետիրական կապիտալի 65%-ը: Մայր կազմակերպությունը ներկայացնում է հանրությանը մատչելի ֆինանսական հաշվետվություններ: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Ֆրանսուա Բասիլը:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2013թ. և 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար:

	31 մարտի 2013թ. հազ. դրամ	31 մարտի 2012թ. հազ. դրամ
Կարճաժամկետ հատուցումներ աշխատակիցներին	61,491	64,957

Այս գումարները նաև ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են 2013թ. մարտի 31-ի և 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին տոկոսադրույքները:

	31 մարտի, 2013թ. հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %	31 դեկտեմբերի, 2012թ. հազ. դրամ	Միջին տոկոսադրույք, %
Ֆինանսական վիճակի մասին				
Տրված վարկեր (համախառն)	240,278	9.4%	176,754	9.7%
Վարկերի արժեզրկման պահուստ	(2,399)	-	(2,270)	-
Ստացված ավանդներ	425,244	6.4%	436,437	7.3%

Կապակցված կողմերին վարկերը տրվում են ՀՀ դրամով և ենթակա են մարման 1-ից 15 տարվա ընթացքում՝ կախված վարկի տեսակից: Վարկերն ապահովված են համապատասխան տեսակի գրավով, ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 16-ի (գ) կետի (ii) ենթակետում:

Ստորև ներկայացված են Տնօրենների խորհրդի և Կառավարման հանձնաժողովի անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները 2013թ. և 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսների համար:

	31 մարտի 2013թ. հազ. դրամ	31 մարտի 2012թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	4,993	7,526
Տոկոսային ծախս	(7,778)	(15,786)
Արժեզրկումից կորուստներ	(129)	528

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են մայր կազմակերպությունը, նրա այլ դուստր կազմակերպությունները և չվերահսկող բաժնետերերին: Ստորև ներկայացված են 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին տոկոսադրույքները, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված երեք ամիսների համար շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Ընդամենը
	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	111,867	0.1%	-	-	8,467	0.1%	120,334
- Եվրոյով	76,420	-	-	-	4,646	-	81,066
- այլ արտարժույթով	232	-	-	-	-	-	232
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	2,795,625	8.9%	-	-	-	-	2,795,625
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	1,804,697	6.0%	1,804,697
Այլ ներգրավումներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	3,314,420	7.0%	-	-	3,314,420
Այլ պարտավորություններ							
- ԱՄՆ դոլարով	104,645	-	-	-	-	-	104,645
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային ծախս	(74,046)		(54,506)		(26,242)		(154,794)
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(921)		-		-		(921)
Մասնագիտական ծառայություններ	(20,574)		-		-		(20,574)

Ստորև ներկայացված են 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2012թ. մարտի 31-ին ավարտված երեք ամիսներին շահույթում կամ վնասում արտացոլված գործարքների գումարները:

	Մայր կազմակերպություն		Բանկի նկատմամբ նշանակալի ազդեցություն ունեցող կազմակերպություն		Մայր կազմակերպության այլ դուստր կազմակերպություններ		Ընդամենը
	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին տոկոսադր., %	հազ. դրամ
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ							
- ԱՄՆ դոլարով	140,846	0.1%	-	-	109,723	-	250,569
- Եվրոյով	35,011	-	-	-	149,345	-	184,356
- այլ արտարժույթով	1,763	0.2%	-	-	-	-	1,763
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	3,443,242	8.9%	-	-	-	-	3,443,242
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	-	-	1,723,540	6.4%	1,723,540
Այլ ներգրավումներ							
- ԱՄՆ դոլարով	-	-	3,141,884	7.0%	-	-	3,141,884
Այլ պարտավորություններ							
- ԱՄՆ դոլարով	80,716	-	-	-	-	-	80,716
Շահույթ կամ վնաս							
Տոկոսային եկամուտ	104		-		-		104
Տոկոսային ծախս	(84,970)		(67,013)		(22,363)		(174,346)
Միջնորդավճարների գծով եկամուտ	10		-		-		10
Միջնորդավճարների գծով ծախս	(746)		-		(51)		(797)
Մասնագիտական ծառայություններ	(19,532)		-		-		(19,532)

Կապակցված կողմերի դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները գրավով ապահովված չեն:

29 Ֆինանսական ակտիվներ և պարտավորություններ. իրական արժեք և հաշվապահական հաշվառման դասակարգում

(ա) Հաշվապահական հաշվառման դասակարգում և իրական արժեք

Բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի, մոտավորապես հավասար են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: Ինչպես ներկայացված է ծանոթագրություն 14-ում, 13,160 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով վաճառքի համար մատչելի չգնանշված բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի տվյալներ, և այլ գնահատման մոդելներ:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը որոշելիս ղեկավարությունը հիմնվել է հետևյալ ենթադրությունների վրա.

- 8% և 11%-15% զեղչերը կիրառվում են համապատասխանաբար բանկերին տրված վարկերից և փոխառություններից և հաճախորդներին տրված վարկերից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:
- 4%-11% զեղչերը կիրառվում են պարտավորություններից ակնկալվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերը զեղչելու համար:

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գումարը, որով ֆինանսական գործիքը կարող է փոխանակվել իրազեկ, պատրաստակամ և «անկախ կողմերի միջև գործարքում»: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման արժեք՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման ժամանակ:

(բ) Իրական արժեքի հիերարխիա

Բանկը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում գրանցված ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների կատարման ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. Նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. Գնահատման տեխնիկա, որը հիմնված է դիտարկելի ելակետային տվյալների վրա՝ կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ այլ գնահատման տեխնիկա, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:

- 3-րդ մակարդակ. Գնահատման տեխնիկա, որը կիրառում է նշանակալի ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերությունները արտացոլելու նպատակով:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2013թ. մարտի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով:

հազ. դրամ	**1-ին մակարդակ**	**2-րդ մակարդակ**	**3-րդ մակարդակ**	**Ընդամենը**
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	2,567,030	-	2,567,030
	-	**2,567,030**	**-**	**2,567,030**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2012թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով:

հազ. դրամ	**1-ին մակարդակ**	**2-րդ մակարդակ**	**3-րդ մակարդակ**	**Ընդամենը**
Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային գործիքներ	-	2,759,044	-	2,759,044
	-	**2,759,044**	**-**	**2,759,044**